

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Γ'

24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1925

ΑΡΙΘ. 4

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

*Αριθ. 519

Τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίῳ Χρυσοστόμῳ, ἀδελφῷ ἐν Χριστῷ περισπουδάστῳ καὶ συλλειτουργῷ ἀγαπητῷ, χαίρειν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῷ Θεῷ.

Χθές, Κυριακῇ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, ἐπεδόθη ἡμῖν τὰ ὑπ' ἀριθ. 407/1080 καὶ ἀπὸ 9ης/22ας τοῦ λήγοντος μηνὸς ἀδελφικὰ τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος γράμματα καὶ ἀνεγνωμεν αὐτὰ ἐν παραμυθίᾳ καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς φιλαδέλφους ἐπὶ ταῖς ἐφορταῖς προσαγορεύσεις ἐν ἀγάπῃ ἠρυσάμεθα καὶ δοξολογίαν ἐκ μυχιῶν καρδίας πρὸς τὸν Σωτῆρα ἀνεπέψαμεν, εὐχαριστοῦντες Αὐτῷ ἐπὶ πᾶσι καὶ ἡμεῖς περιποθῆτω ταύτη παραμυθία.

Πρόφρονες οὖν σήμερον ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν ἦγοντες, πρωτίστως μὲν τῷ οὐρανίῳ τῆς Ἐκκλησίας Θεμελιωτῇ τὰς ἐφορτίας ἐπαναλαμβάνομεν εὐχαριστίας, ὅτι ἠδύοκῆσε καταξιῶσαι καὶ ἡμᾶς τῶν ἱερῶν πανηγύρεων τῆς ὑπερφυοῦς Αὐτοῦ ἐνανθρωπήσεως, εἶτα δὲ πολλὴν ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν καὶ τῇ Ὑμετέρᾳ Μακαριότητι, εὐχὰς καὶ προσαγορεύσεις οὕτως φιλαδέλφους, παρὰ τῆς Ἀγιωτάτης ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, ἡμῖν ἀνακοινωσαμένη καὶ, ὅλη ψυχῇ τὰ αὐτὰ ἀντεπευχόμενοι, αἰτούμεθα μὲν δαψιλῇ τὴν θεῖαν χάριν ἐπὶ πάντα τὸν εὐσεβῆ λαὸν Αὐτῆς, αἰτούμεθα δὲ καὶ ὑπὲρ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος ἐπὶ πλείστας ἐνιαυτῶν περιόδους ἐν εἰρήνῃ καὶ ὄλβῳ διασώζεσθαι Αὐτήν, θεαρέστως καὶ ἀσφαλῶς ἐπὶ σωτηρίαν προάγουσαν τὴν καταπεπιστευμένην Αὐτῇ λογικὴν ποίμνην. Ἀμήν.

Ἐπευχόμενοι δ' ἐπὶ τούτοις Αὐτῇ καὶ τὸν ἀρχόμενον ἐνιαυτὸν τῆς χάριτος χαρίτων μεσοῦν θεῶν, ἐν ἀγάπῃ ἀποδιδόαμεν Αὐτῇ τὸ φίλημα ἐν Χριστῷ τὸ ἅγιον καὶ διατελοῦμεν.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ λ'. Δεκεμβρίου α' αὐκδ'.

Τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου
ἡμῖν Μακαριότητος ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ
ὅλος πρὸθυμος
† Ὁ Ἀλεξανδρείας ΦΩΤΙΟΣ

*Αριθ. Πρωτ. 1527

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, Κύριε Χρυσόστομε. Τὴν Ὑμετέραν περισπουδάστον ἡμῖν Μακαριότητα ἐν φιλήματι ἀγίῳ περιτυσσόμενοι ἠδέως προσαγορεύομεν.

Σήμερον ἡ Βηθλεὲμ ἀγαλλομένη ἐδέξατο τὸν ἐν σαρκὶ ἐπιφανέντα Σωτῆρα ἡμῶν καὶ Κύριον, τὴν δ' ὑπερφυσίαν κατὰ σάρκα Αὐτοῦ Γέννησιν πλήθος στρατιῶν οὐρανίων αἰνοῦσι «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» ἀναμέλπουσαι. Τὸν ἀγγελικὸν τοῦτον ὕμνον ἀναμέλψαντες καὶ ἡμεῖς σήμερον ἐν αὐτῷ τῷ προσκυνητῷ τόπῳ «ὄν δόξα Κυρίου περιέλαμψεν», ὅλη καρδίᾳ ἐδεήθημεν ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Σπηλαίου καὶ τῆς θείας Φάτνης ἐν τῇ ἱερᾷ λιτανείᾳ καὶ τῇ θείᾳ μυσταγωγίᾳ ὑπὲρ πασῶν τῶν Ἀγιωτάτων Ἐκκλησιῶν καὶ ὑπερβαλλούσῃ ἀγάπῃ ἐμνήσθημεν καὶ τοῦ τιμίου ὀνόματος τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου Ἡμῖν Μακαριότητος, αἰτησάμενοι Αὐτῇ παρὰ Κυρίου ὑγίαν ἀμετάπτωτον ἐν τῇ ὑψηλῇ διακονίᾳ καὶ εἰρήνῃν βαθεῖαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐπαναγενόμενοι δ' εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν ὅλη ψυχῇ συγχαίρομεν τῇ Ὑμετέρᾳ περισπουδάστῳ Ἡμῖν Μακαριότητι, ὅτι «Θεὸς ἐν σαρκὶ ἐπέφανε», τοῦ γένους ἡμῶν τὴν ἀνάπλασιν θαυματοργῶν, ἐπευχόμενοι ἅμ' Αὐτῇ καὶ τὸν ἐπιτέλλοντα ἐκ τῶν κόλπων τῆς αἰωνιότητος νέον ἐνιαυτὸν αἴσιον καὶ πάσης ἀνωθεν εὐλογίας ἔμπλεον ὧς καὶ πλήθος ἄλλων μετ' αὐτόν, παντὶ ἀγαθῷ πεπλουτισμένον, δεόμενοι τοῦ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σάρκα εἰληφότος Σωτῆρος Χριστοῦ ἀξιῶν Αὐτήν ἐν ὑγείᾳ καὶ πνευματικῇ χαρᾷ ἐφορτάζειν καὶ πανηγυρίζειν τὰς σεπτὰς ταύτας ἐφορτάς, χειραγωγοῦσαν ἅμ' ἀσφαλῶς ἐπὶ νομᾶς σωτηρίου τὸν θεῖα χάριτι καταπεπιστευμένον Αὐτῇ χριστοτερπῇ λαόν.

Ἀδελφικὰς δ' ἀξιῶντες διαβιβασθῆναι τὰς ἐπὶ ταῖς ἐφορταῖς συγχαρητηρίους Ἡμῶν προσήσεις καὶ

ἐπευχᾶς τοῖς ἐν Χριστῷ ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς Πανιερωτάτοις Ἀρχιερεῦσι, τοῖς συγκροτοῦσι τὴν περὶ Αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, περιπτυσσόμεθ' αὐθις ἐν φιλήματι ἀγίῳ τὴν ὑμετέραν Ἀγάπην καὶ διατελοῦμεν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ αὐκδ'. Δεκεμβρίου κε'.
Τῆς ὑμετέρας περισπουδάστου ἡμῖν Μακαριότητος ἀγαπητῆς ἐν Χρῷ ἀδελφός καὶ ὅλων πρόθυμος

† Ο ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΔΑΜΙΑΝΟΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1924

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας Ἑλλάδος κατὰ τὸ λήξαν ἔτος συνεκρότησε δύο συνελεύσεις· τὴν μὲν μίαν ἑκτακτον κατὰ τὸ δευτέρον δεκαήμερον τοῦ Μαΐου, τὴν δὲ δευτέραν τακτικὴν, κατὰ τὸν νόμον, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ γεγονός τῆς μετὰ τρίμηνον μόλις ἀπὸ τῆς προκηγθεῖσης Συνόδου συγκλήσεως τῆς Ἱεραρχίας εἰς Συνέλευσιν ἑκτακτον ἐμαρτύρει περὶ τῆς ἀνάγκης ταχείας ἀνταλλαγῆς γνωμῶν ἐπὶ πραγμάτων μὴ ἐπιδεχομένων ἀναβολῆν. Ἡ μόλις πρὸ μικροῦ γενομένη ἐν τῷ διοικητικῷ τῆς Ἐκκλησίας συστήματι τόσον ριζικὴ μεταβολὴ καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου Καταστατικοῦ Νόμου ἔφεραν εἰς τὸ μέσον σπουδαῖα ζητήματα, ἡ ἐπὶ τῶν ὁποίων σύσκεψις τῆς Ἱεραρχίας ἐπέειγεν, ἵνα ἀμέσως λύσεως τύχῃσι.

Τὰ ζητήματα ταῦτα ἦσαν καὶ ἄλλα μὲν, ἰδίᾳ δ' ὅμως τὸ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ ἐνοριακόν. Καὶ ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ πρώτου κατασταθεῖσα Ἐπιτροπεία μετὰ μακρὰν ἐν τῇ Συνελεύσει συζήτησιν κατέληξεν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν δύο πρώτων ἀρθρῶν τοῦ ὑπὸ σύνταξιν ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει νέου Συντάγματος· τῇ συνεργασίᾳ δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζητημάτων Ἐπιτροπειῶν πολλὴ ἐργασία ἐγένετο ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς οἰκονομικῆς ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας ἐνισχύσεως τῆς Ἐκκλησίας, καὶ νομοσχέδιον δὲ συντάχθη τροποποιῶν τὸν προδημοσιευθέντα καὶ εἰς ἐφαρμογὴν τεθέντα Νόμον «περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων».

Ἡ Ἱεραρχία κατὰ τὴν Συνέλευσιν ταύτην διεσχέφθη καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, περὶ τινῶν ἄλλων ἐκ τῶν ὁποίων καὶ ἔλαβεν ἀποφάσεις, π.χ. ὡς περὶ τοῦ β' γάμου τῶν ἐν χρεῖᾳ κληρικῶν κηρύξασα ἀρμοδίαν πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, περὶ ἰδρύσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου ἐν τῇ μονῇ Πετράκη, ἐν ᾧ διαιτώμενοι νὰ προ-

πονῶνται ἰδίᾳ εἰς τὴν λειτουργικὴν καὶ τὴν ὁμιλικὴν οἱ φοιτηταὶ τῆς Θεολογίας, καὶ ἄλλα τινά. Ἀλλὰ τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα καὶ ἡ τροποποίησις τοῦ Καταστ. Νόμου ἐπησχόλησαν τὴν Ἱεραρχίαν κατὰ τὰς πλείστας ἐκ τῶν εἴκοσι συνεδρῶν, ἃς συνεκρότησε κατ' Ὀκτώβριον συνελθοῦσα εἰς τακτικὴν Συνέλευσιν, καθ' ἣν διέτριψε καὶ περὶ ἄλλα μὲν ἐπικαιρὰ ζητήματα, ἰδίᾳ δὲ περὶ τὰ σημερινὰ κοινωνικὰ προβλήματα ἐφ' ὧν πάντων ἔλαβε τὰς ἐπιβαλλομένας ἀποφάσεις.

Ἡ γενικὴ ἀνασκόπησις τῆς δράσεως τῆς ποιμανούσης Ἐκκλησίας ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἀποιχόμενον ἔτος ἐμφανίζει ταύτην τὴν εἰκόνα: ὅτι ὀρθῶς μὲν διαγιγνώσκονται τὰ δέοντα γενέσθαι, δυσκολώτατα δ' ἐκτελοῦνται, διότι ὁ κύριος σκόπελος, καθ' οὗ προσκρούει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν βεβουλευμένων, εἶνε ἡ ἔλλειψις τῶν μέσων. Ἡ Ἱεραρχία καὶ κόπον πολὺν καὶ χρόνον μακρὸν καταναλίσκει εἰς συζητήσεις, πᾶσαι ὅμως σχεδὸν αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἔργον ἐφ' ὅσον δὲν λύεται τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα, ἐπιπροσθεῖ δὲ ἡ Πολιτεία εἰς πολλὰ καὶ θεμελιώδη ζητήματα, ἅτινα ἄνευ τῆς συνδρομῆς καὶ τῆς συνεργασίας αὐτῆς δὲν εὐδοοῦνται. Τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα μέχρι τῆς παρουσίας στιγμῆς δὲν ἐλύθη παρὰ τὰς ἀγωνιώδεις προσπάθειάς τῆς Ἱεραρχίας. Μεγίστη περιουσία τῆς Ἐκκλησίας ἤδη ἀφηρέθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας διὰ τῆς μεθόδου τῶν οἰκοδομικῶν συεταιρισμῶν μεταβιβασθεῖσα εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι μόνον πτωχοὶ καὶ ἀνέστιοι καὶ ἀκτήμονες δὲν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσι· τὴν τοιαύτην ἀλλαγὴν κυριότητος πρὸς ἐκμετάλλευσιν κερδοσκοπικὴν τῆς ἀρπαγῆς κτηματικῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἐχαρακτήρισε μετὰ παρρησίας ὡς «ληστεῖαν ἐνεργουμένην ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν ἔγκρισιν τῆς Πολιτείας» καὶ «μορφήν Μπολσεβικισμοῦ» εἰς ἐκ τῶν τελευταίων πρωθυπουργῶν, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ δυνηθῇ οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ ἀνακόψῃ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἀρπαγὴν. Ἐφ' ὅσον δ' ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποζημιοῦται πρεπόντως διὰ τὰ ἀφαιρεθέντα κτήματα καὶ δὲν ἀσφαλίζει τὴν ἐπὶ τῶν ἀπομεινάντων κυριότητά της, βεβαίως οὐδὲν ἐξ ὅσον ἀπεφάσισε θὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτελέσῃ, ἐὰν τοῦτο προϋποθέτῃ δαπάνας.

Ἄλλ' ἐξ ἴσου σπουδαῖον κώλυμα διὰ τὴν δρᾶσιν τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ καὶ ἡ ἐπέμβασις τῆς Πολιτείας εἰς τὰ ἔσωτερικὰ ζητήματα καὶ ἡ ἀπροθυμία πρὸς διευκόλυνσιν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸ πνευματικὸν ἔργον της. Ἴσως αἱ τοιαῦται δυσχέρειαι δέον ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν σύγχρονον πολιτικὴν

ἀνωμαλίαν τοῦ ἡμετέρου Κράτους, μὴ εἰσελθόντος ἔτι εἰς κανονικὸν ροῦν. Ἡ συχνὴ τῶν Κυβερνήσεων ἐναλλαγὴ οὐ μόνον εἰς τὸν ὀριστικὸν τῶν ζητημάτων διακανονισμὸν δὲν συντελεῖ, ἀλλὰ καὶ, τοῦναντίον, ἐπὶ τὸ χεῖρον συνήθως περιπλέκει αὐτὰ καὶ διὰ τῆς ἀναβολῆς καθιστᾷ αὐτὰ χροῖα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ γεγονός εἶνε, ὅτι τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα κατέτριψεν ἐπὶ πολὺ τὰς δυνάμεις τῆς Ἱεραρχίας, ἐξακολουθεῖ δὲ νὰ παραμένῃ ἐκκορεμὲς παρὰ πάσας τὰς δοθείσας ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ὑποσχέσεις

Ο ΜΠΟΛΣΕΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ *

Εἶναι πολὺ φανερόν ὅτι διὰ τοὺς ὁμιλοῦντας γαλλιστὶ ἔφθασεν ἡ στιγμή ν' ἀτασχοληθῶσι μ' ἕνα κίνδυνον τρομακτικώτερον τοῦ τοῦ παγκοσμίου πολέμου τοῦ 1914, καὶ ἐννοῶ τὴν ἀπειλὴν μιᾶς μπολσεβικῆς ἐπαναστάσεως.

Ὁ Μπολσεβισμὸς ἀνακινεῖται ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἐπεχείρησε πρὸ τινος ἔν βίαιον πλῆγμα ἐν Ἐσθονίᾳ εἰς τὸ Ρεβάλ· δὲν κατώρθωσε ἢ νὰ καταστρέψῃ ἀριθμὸν τινα πολιτῶν. Ἀφ' ἑτέρου ἢ ἐν Ἀγγλίᾳ διπλωματικῆ του ἤττα τὸν ἀναγκάζει νὰ διευθύνῃ τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς προσπικθείας του πρὸς τὴν Γαλίαν... Θὸ εὔρη ἀρκετοὺς Κερένσκυ ¹, οἱ ὁποῖοι μὲ προθέσεις ὄχι ὀλιγότερον ἀγαθὰς, θὰ ἐπιτρέψωσιν εἰς τὴν Γ'. Διεθνῆ νὰ φθάσῃ εἰς ἀποτελέσματα φρικτότερα ἀκόμη, ἔάν εἶναι δυνατόν; Εἶναι λοιπὸν λίαν ἐπίκαιρον τὸ ὅτι χάρις εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τῆς κ. Th. Aubert τοῦ «Βήματος τῆς Γενεύης», ἰδρυθῆ ἔσχατως «Διεθνῆς συνεννόησις κατὰ τῆς Γ'. Διεθνοῦς» τὸ γραφεῖον εἶναι ἐν Γενεύῃ, ἐν πλήρει ἐνεργείᾳ, καὶ ἤδη ἐδημοσίευσεν σειρὰν πολυτίμων πληροφοριῶν.

Ἐν Παρισίοις ὁ μπολσεβισμὸς ἐνεφανίσθη εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἐνεκαινίσασε, διὰ μεγάλων συλλαλητηρίων, μίαν *σχολὴν λενινιστικὴν*. «Ἡ ἐπιτυχία αὕτη, λέγουσιν οἱ πολεμισταί, σημειοῖ μίαν χρονολογίαν

* Ἀπόσπ. ἐκ τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Γενεύης» 22 Δεκ. 1924)

1. Εἰς ἐκθεσὶν τῆς 28 Ἰουλίου 1924 ὁ Τρότσκι ἐξήγησεν, ὅτι μεταξὺ τῆς πρώτης περιόδου τῆς μπολσεβικῆς δράσεως, τῆς προπαγάνδας, καὶ τῆς τρίτης, τῆς βίας καὶ τῆς μάχης, ὑπῆρχε μία περίοδος «ἀναγκαῖα» μεταβατικῆ, ἢ τοῦ «Μακδόναλδ» ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ τοῦ «ὄγκου τῶν ἀριστερῶν» ἐν Γαλίᾳ. «Ὁ Κερενσκυσμὸς, εἶπεν, εἶναι πᾶσι πᾶσι ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ἀστικὴ τάξις, μὴ ἐλπίζουσα πλέον ἢ μὴ ἐλπίζουσα ἀκόμη νὰ νικήσῃ εἰς τὸν ἀνοικτὸν ἀστικὸν πόλεμον, κάμνει τὰς ὑστάτας καὶ τὰς μᾶλλον ὀπισθοκινθύνουσας παραχωρήσεις καὶ μεταθέτει τὰς δυνάμεις εἰς τὰ μᾶλλον «ἀριστερά» στοιχεῖα τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας» . . .

εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος». Ἀγγελλεῖ ὅτι, ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεώς του, θὰ ἐγκαταστήσῃ πολυάριθμα ἐμπορικὰ γραφεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ὅ,τι ὑπῆρξαν παντοῦ: ἐστίαί προπαγάνδας, κέντρα ὀργανώσεως καὶ συνδέσμου. ¹

Ἐν τούτοις, ὑπάρχουσι δύο πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ ὑπολογίσωμεν πρὸ παντός:

1. Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνησις δὲν εἶναι κυβέρνησις ὁμοία πρὸς τὰς λοιπὰς. Ἐθεωρήθη διακεκριμένη τῆς ἐπιτροπῆς τῆς μπολσεβικῆς προπαγάνδας· ἀλλ' ἡ διάκρισις εἶναι μόνον ὀνομαστικῆ, καὶ εἰς τὴν πραγματικότητά ἢ σοβιετικὴ κυβέρνησις καὶ ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Γ'. Διεθνοῦς εἶναι τόσον ἡνωμένα, ὅσον ἡ σὰρξ καὶ ὁ ὄνυξ.

Ἡ μπολσεβικὴ προπαγάνδα δὲν εἶναι προπαγάνδα ὁμοία πρὸς τὰς λοιπὰς. Δὲν εἶναι μόνον προπαγάνδα πολιτικῆ, δὲν εἶναι μόνον προπαγάνδα κοινωνικῆ, εἶναι οὐσιωδῶς προπαγάνδα ἀντιθρησκευτικῆ.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀμύνονται περισσότερο ἐναντίον του ἐκ τῆς ἀθρησκείας, ἢ ἐκ τῆς θρησκείας, εἰς τὸ τέλος ἢ ἀντιθρησκευτικῆ προπαγάνδα εἶναι τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ, ἡ ἐξήγησις, ἡ δύναμις τοῦ μπολσεβισμού. *Εἶναι ἡ καρδιά τοῦ μπολσεβισμού.*

«Ἐκ τοῦ περισεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα». Ἄς ἀκούσωμεν τί λέγει τὸ στόμα, φωνάζει πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ ἀληθῶς ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας.

I

Ὁ μπολσεβισμὸς εἶναι ἡ μᾶλλον ὀριστικὴ ἄρνησις: τὴν ὁποῖαν εἶδὲ ποτε ὁ κόσμος, πάσης θρησκείας: Εἶναι ἡ ἀπόλυτος ἀθεΐα καὶ ὄχι ἀθεΐα ἀφρημένη, ψυχρά, ἀλλ' ἀθεΐα ὠθουμένη εἰς τὸ ἔσχατον ὄριον τοῦ θερμότερου φανατισμοῦ.

«Ἡ θρησκεία εἶναι τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ» εἶπεν ὁ Λενίν. «Ἡ θρησκεία καὶ ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἐμπόλεμοι» λέγει ἡ «Πράβδα», ἡ ἐπίσημος ὄρωσικὴ ἐφημερίς (Ὀκτώβριος 1921). «Πρέπει νὰ νικήσωμεν τελείως τὸν κλῆρον καὶ νὰ ὀδηγήσωμεν ἐναντίον τῆς θρησκείας μίαν ἐργασίαν σοβαρὰν καὶ βαθεῖαν», λέγει ὁ Ζηνόβιεφ, ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Γ'. Διεθνοῦς.

Μία ἐγκύκλιος τῶν Σοβ.ἐτ. συμβουλεύει «φρόνησιν τινα», ἀλλὰ τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ὀφείλει ὁ ἐναντίον τῆς θρησκείας ἀγὼν «νὰ τεθῆ» εἰς τὴν δευτέ-

1. Τὴν στιγμὴν ἀκόμη, καθ' ἣν γράφομεν τὰς γραμμὰς ταύτας, αἱ ἐφημερίδες ἀναγράφουσιν ὅτι αἱ δυσκολαὶ ἤρχισαν ἐν Παρισίοις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν διπλωματικῶν ἀσυδοσιῶν, θὰ ἐλεγέ τις ἢ ἀρχὴ μιᾶς διασαλεύσεως.

ραν μοῖραν. Τοῦναντιόν, πρόκειται περὶ φρονήσεως ἣτις συνίσταται εἰς τὸ νὰ μὴ πολεμῆται «μία μόνη λατρεία, ἀλλὰ νὰ προσβάλλωνται ὅλαι αἱ κυριώτεραι θρησκείαι». Καὶ ἡ ἐγκύκλιος ἐξακολουθεῖ: «Ἡ κομμουνιστικὴ ἐκπαίδευσις τῶν μαζῶν, τὸ κεντρικὸν τοῦτο ζήτημα ὅλης τῆς ἀνησυχίας καὶ τῆς προπαγάνδας μας, δὲν δύναται νὰ ἀποκτήσῃ *ικανοποιητικὴν λύσιν, εἰ μὴ ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς τελείας καταστροφῆς τῶν θρησκευτικῶν ἀντιλήψεων*. Ὁ ἐπίτροπος τῆς δημοσίας παιδείας, Λουνατσάρσκιη διακηρύττει εἰς τὸν «Ἄθεον»: «Ἐτελειώσαμεν μὲ τοὺς ἐπιγίσιους βασιλεῖς, ἄς ἀσχοληθῶμεν τώρα μὲ τοὺς βασιλεῖς τοῦ οὐρανοῦ. Εὐχομαι ἐξ ὅλης καρδίας εἰς τὸν «Ἄθεον» πλήρη ἐπιτυχίαν *εἰς τὸν ἀγῶνά του πρὸς τὸ ἀπεχθὲς φάσμα τοῦ Θεοῦ*, τὸ ὁποῖον προὔξενησεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἱστορίας του ἐν *διαβολικὸν κακόν*.

—Κάτω ἡ θρησκεία· εἶναι ὄπιον τοῦ λαοῦ»¹.

II

Τὸ πρῶτον ὄργανον τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας τοῦ μπολσεβισμού εἶναι ἡ ἐφημερίς «Ἄθεος». Ἡ ἐφημερίς αὕτη ἐκδίδεται ἐν Μόσχᾳ, δαπάναις τῆς σοβιετικῆς κυβερνήσεως. Ἰδοὺ τὸ εἶδος τῶν εἰκονογραφιῶν τῆς.

Ἡ Ἁγία Τριάς διωκομένη ὑπὸ τῆς σφύρας ἐρυθροῦ ἐργάτου ἀνερχομένου εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ κλίμακος. Ὁ Χριστὸς ἐξωγραφημένος κυανέρυθρος, κεῖται μὲ τὴν κοιλίαν ἀνοικτήν· τὰ ἔντερα χύνονται. Τὰ ἔντερα, οἱ βρογχίονες, αἱ χεῖρες τρώγονται ἀπὸ χωρικούς, ἀπὸ γυναῖκας· καὶ ὑπὸ τὴν εἰκόνα ἀναγινώσκονται οἱ λόγοι τοῦ Χριστοῦ, οἱ λεχθέντες κατὰ τὸν μυστικὸν δειπνον.

Εἰς τὸ πρῶτον γενικὸν συνέδριον τῶν ἀθέων ἐν Μόσχᾳ ἰδρῦθη «εταιρία τῶν ἄνευ Θεοῦ».

Ἡ Κυριακὴ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς Τετάρτης, ὡς ἡμέρα ἀναπαύσεως (τοῦλάχιστον εἰς ἕνα χρόνον). Πρὸς τὴν προπαγάνδα τῆς ἐφημερίδος συνδυάζεται ἡ προπαγάδα τῶν ἀντιθρησκευτικῶν ὁμίλων

1. Εἶναι δίκαιον ἴσως νὰ σημειωθῇ ὅτι, ἐὰν παρὰ πολλοῖς τῶν μπολσεβίκων ὑπάρχει μῖσος καὶ πάθη ἀντιθρησκευτικά, παρὰ τοῖς περισσοτέροις ὑπάρχει πολὺ ἄγνοια. Τὰ προηγούμενα πολιτεύματα, διὰ μέσους τῶν αἰώνων, ἔδωκαν ἔλεεινά παραδείγματα καὶ συχνότατα οἱ δυστυχεῖς μουζίκιοι δὲν ἐγνώρισαν εἰ μὴ μίαν θρησκείαν οἰκτρῶς χονδροειδῆ καὶ δεισιδαίμονα. Δὲν πρέπει νὰ ἀρνηθῶμεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν μοριῶν καὶ τῶν δικαιολογιῶν τὴν ἐνέργειον «τῆς ὑπαρχούσης δικαιοσύνης», περὶ τῆς ὁποίας ὡμίλει ὁ Γαμβέτας.

(δι.αδεδομένων καὶ ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ), ἡ προπαγάνδα τῶν ἀντιθρησκευτικῶν θεαμάτων, συναυλιῶν, μεταμφίσεων, περισσότερον ἢ ὀλιγότερον καρναβαλικῶν, πάντων πρὸ τῶν Χριστουγέννων καὶ πρὸ τοῦ Πάσχα. Παραδ. χάριν, μία συνοδία παριστᾷ ἕνα ῥαββῖνον, ἕνα Ἐπίσκοπον· μακρόθεν, ἄτομα μὲ κέρατα καὶ μελανὰς προσωπίδας... Καὶ ψάλλουσι: «Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην οὔτε ραββίνων οὔτε ἱερέων. Κτυπᾶτε τοὺς ἄστους! Στραγγαλίσατε τοὺς πλουσίους! Ἔπιτομεν κατὰ γῆς ὅλους τοὺς θεοὺς. Ἀφῆτέ μας νὰ χορεύσωμεν τὴν «Καρμανιόλαν!» Ἐμπρός, ναί, ὅλοι εἰ θεοὶ εἰς τὸ «Καρναβάλι!»

III

Ἄλλὰ ἡ μεγάλη δύναμις τῆς μπολσεβικῆς καὶ ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας, εἶναι τὸ σχολεῖον.

Εἰς τι πρόγραμμα τῆς κυβερνήσεως λέγεται: «Ἡ ἐλευθερία τοῦ σχολείου, ἡ ἀνάγκη τοῦ ἀποκλεισμοῦ πάσης θρησκευτικῆς διδασκαλίας εἶναι ἐν τῶν κυρίων θεμελιῶν τῆς παιδαγωγικῆς τῆς προόδου». Καὶ ἐφήρμοσαν ὅλα τὰ μέσα διὰ νὰ ἐκδιώξωσι τὴν ἰδέαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλον τῶν παιδιῶν.

Ἀντικατέστησαν τὰς εἰκόνας διὰ τῶν προσωπογραφιῶν τοῦ Κορ. Μάρξ καὶ τοῦ Λενίν.

Ἰδρυσαν «σάββατα ἀντιθρησκευτικά» ὑποχρεωτικά, μὲ παρῳδίας, λιτανεῖας... Συνέστησαν ἀντιθρησκευτικούς παιδικούς κύκλους, εἰς τοὺς ὁποίους παιδία δέκα τριῶν ἐτῶν συζητοῦσι «τὴν γέννησιν καὶ τὴν βλαβερότητα τῆς θρησκείας». Ἐδημιούργησαν διαγωνισμοὺς διδασκάλων μὲ βραβεῖα δι' ὄσους ἔχουσι τὴν μεγαλειτέραν ἐπιτυχίαν εἰς τὸ νὰ καθιστῶσι τοὺς μαθητὰς τῶν ἀθέους.

Ὁ διδάσκαλος Κατποροδόσκη ἐκρίθη ἄξιος τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνιχνίστου. Ἀποτέλεσμα: μεταξὺ τῶν παιδιῶν, αἱ νεανικαὶ λέσχαι τῆς ἀκτῖνος τοῦ Κατποροδόσκου, 97% ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἀθείαν. Τὸ αὐτὸ συμβοίνει καὶ ἀλλαχοῦ.

Εἶναι ὑπερβολικὸν νὰ ἀποκαλέσω καταχθόνιον τὸ θέαμα, τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου διήλθε τῶν ὀφθαλμῶν μα; Ἰδοὺ τί ὑπάρχει εἰς τὴν καρδίαν τοῦ **μπολσεβισμού**.

Ὁ μπολσεβισμὸς τὸ γνωρίζει: Δὲν δύναται νὰ ζήσῃ ἐὰν ζῇ ὁ Θεός. Καὶ προσπαθεῖ νὰ φονεύσῃ τὸν Θεὸν εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδιῶν, τῶν ἀνδρῶν τοῦ μέλλοντος.

Δὲν πρόκειται διὰ τὸν Μπολσεβισμόν νὰ καταστρέψῃ τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην διδασκαλίαν, δὲν πρέπει μόνον νὰ κόψῃ τὴν ρίζαν, ἢ ὁποία τὰς συγκρατεῖ:

τήν θρησκείαν καὶ τὴν ἠθικὴν. Πρόκειται νὰ ἀποσπᾷ τὴν ρίζαν ταύτην ἐκ τῆς ψυχῆς τῶν παιδίων καὶ νὰ παρασκευάσῃ τὴν ψυχὴν ταύτην εἰς ἕδαφος εἰς τὸ ὁποῖον οὐδεμία ρίζα θὰ δυνηθῆ πλέον νὰ φυῆ.

Μετάφρ. Ε.Γ.Μ.

E. DOUMERGUE

ΟΜΙΛΗΤΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ

Περὶ προσευχῆς

Κυριακὴ ΙΖ'. Ματθαίου — τῆς Χαναταίας.

1 Φεβρουαρίου

«Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ Χαναταία, ἀπὸ τῶν ὄρων ἐκείνων ἐξεληθούσα, ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· Ἐλέησόν με. Κύριε...» (Ματθ'. 15.23).

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.— Διὰ τὴν ἀποφύγη ὁ Ἰησοῦς ἄκαιρον προσωπικὴν ῥῆξιν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, ἐδέησεν ὥστε νὰ καταλήγῃ πρὸς ὡραν τὰ παρὰ τὴν λίμνην Γενησαρετ μέρος καὶ νὰ εὐρεθῆ εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος... Καὶ ἐν τῷ πόνῳ αὐτῆς διὰ τὴν ὀδυνηρὰν τῆς θυγατρὸς τῆς ἀσθενεῖαν, γυνὴ εἰδωλολάτριάς, γνωστὴ ἕκτοτε, ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς αὐτῆς, ὑπὸ τὸ ὄνομα **Χαναταία**, ἐκλιπαρεῖ ἐπιμόνως τὸν θαυματουργὸν Σωτῆρα, καὶ μὲ τὴν ἀκούραστον αὐτῆς παράκλησιν θεραπεύεται ἡ θυγάτηρ τῆς «ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».—Τί παράδοξον δι' ἀνθρώπους, εἴτινες ἐδοκίμασαν τῆς προσευχῆς τὴν δύναμιν; **ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.**— Α'. Ὅροι τῆς προσευχῆς. Β'. Κατόρθωσις τῶν ὄρων τούτων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.— Ὅροι τῆς προσευχῆς.

Ἀπαιτοῦνται :

1.—**Εὐλάβεια πρὸς τὸν Θεόν** : οὔτε αἱ φωναὶ αἱ μεγάλαι, οὔτε οἱ σχηματισμοί... καθιστῶσιν εἰσακουστάς τὰς προσευχὰς ἡμῶν. Ὁ οὐράνιος Πατὴρ εὐρίσκει ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν τὸν οὐκὶν σεβασμὸν ;

2.—**Προσῆλωσις πρὸς τὸν Θεόν** : Χαλαρομένης τῆς προσοχῆς ἡμῶν ἐν καιρῷ τῆς προσευχῆς, ὅποια σκέψεις δύνανται νὰ παρασύρῳσιν ἡμᾶς μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ματαιώσωσιν τὸν σκοπὸν ἡμῶν ;

3.—**Ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν βουλήν τοῦ Θεοῦ** : ἀπαιτοῦσι τοῦτο ἡ σοφία αὐτοῦ καὶ ἡ φιλανθρωπία. Ὅφειλομεν νὰ ἀναθέτωμεν τὴν ἐκτέλεσιν ἢ μὴ τῶν δεήσεων ἡμῶν εἰς τὴν πατρικὴν τοῦ Θεοῦ πρόνοιαν...

4.—**Ζήτησις τῶν πρεπόντων** : περίεργος ἀντίληψις πολλῶν νὰ ἀξιῶμεν παρὰ τοῦ Θεοῦ νὰ συνεργῆ εἰς τὴν ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν μας... Τί ἀρμόζει εἰς τὴν καρδίαν Θεοῦ Πατρὸς καὶ τί ἀναγκαῖοί εἰς ἡμᾶς ;

5.—**Ταπεινοφροσύνη** ; πρὸς ποῖον ἀποτείνεσαι ; Καὶ ἔπειτα : αὐτὸς ὁ Χριστὸς γονυκλινῆς ἐν Γεθσημανῇ προσήχετο... Ἡ Χαναταία πρὸς κυνάριον παραβάλλει ἑαυτήν...

6.—**Ἐπιμονὴ καὶ ὑπομονὴ ἐν τῇ παρακλήσει** : Λαμπρὰ παραδείγματα : ἡ Χαναταία, ὁ ἀδικὸς κριτὴς καὶ ἡ γῆρα. (Λουκ. 18, 1—8).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.— Κατόρθωσις τῶν ὄρων τούτων.

Οἱ ὅροι οὗτοι πραγματοποιοῦνται :

1.—**Ἐν καρδίᾳ πιστευούσῃ εἰς τὸν Θεόν** : τί εἶναι προσευχὴ ; Συνομιλία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν.

Πῶς κἄν θὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ, ἂν εἶσαι ὕλιστής, ἡδονιστής, ἀδιάφορος... ; Μόνον πιστεύοντες εἰς τὸ ἀπειρον αὐτοῦ μεγαλεῖον, εἰς τὴν παντοδυναμίαν, τὴν πανσοφίαν, τὴν ἀγαθότητα, τὴν φιλανθρωπίαν δυνάμεθα νὰ σταθῶμεν ὡς δεῖ καὶ νὰ ἀποταθῶμεν πρὸς τὸν Θεὸν ὡς τέκνα πρὸς πατέρα...

2.—**Ἐν καρδίᾳ ἀγαπώσῃ** : πῶς τρέμοντες τὸν Θεὸν θὰ προσευχηθῶμεν ; πῶς δολιευόμενοι, ῥαδιουργοῦντες, βλάπτοντες τοὺς ἀδελφοὺς ἢ καὶ ἀποφεύγοντες αὐτοὺς θὰ ἐμφανισθῶμεν πρὸ τοῦ Πατρὸς ;

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.—Μετὰ δυσκολίας θὰ ἠδύνατό τις νὰ βεβαιώσῃ ὅτι προσευχόμεθα ὡς ἀπαιτεῖ ὁ Θεός. Τῆς προσευχῆς τὸ φυτόν, δὲν εἶνε ὑπερβολή, ἂν εἴπωμεν, σπανίζει Πῶς ἐκεῖ ὅπου ἡ αἰσχροκέρδεια, ἡ τρυφή, ἡ ἀσωτία, ὁ ἡδονισμὸς, ἡ ὑποκρισία, ἡ ἐκδίκησις, ὁ ἐγωϊσμὸς, αἱ ἄκανθαὶ αὐτὰ τῶν σημερινῶν καρδιῶν θὰ ἀφίσωσιν αὐτὰς νὰ κινήθωσι πρὸς ἀγνήν προσευχὴν ; Οἱ πλείστοι κάμνομεν χρῆσιν τῆς προσευχῆς ἢ ὅταν ἔχωμεν ἀνάγκην ἀπόλυτον ἐγκαταλείμενοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ὅταν ἀπαιτοῦμεν νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Θεὸς κατὰ τὰ θελήματά μας... Καὶ ὅμως ἡ προσευχὴ εἶναι τὸ βαρόμετρον τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς εὐεξίας· εἶναι ὁ ἄρτος τῆς ψυχῆς. Παραμελεῖται σήμερον ἡ προσευχὴ ; **Διὰ τοῦτο, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοὶ καὶ κοιμῶνται ἱκανοί** (Α'. Κορ. 11,30) Καὶ πῶς ; μάτην εἶπεν ἡ Γραφὴ τὸ : **ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε** ;

E. I. K.

ΗΘΙΚΟΠΟΙΕΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ;

7. Ἡ δύναμις τῆς θείας χάριτος.

Εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἐζητάσαμεν τὴν ὠφέλειαν τῆς διδασκαλίας φυσικῶς, πρελειψάμεν ὅμως ἕνα σπουδαῖον καὶ οὐσιώδη παράγοντα, τὴν δύναμιν **τῆς θείας χάριτος**, ἡ ὅποια ἀπορρέει ἀπὸ τὴν σταυρικὴν θυσίαν τοῦ Χριστοῦ. Διότι βέβαια οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ὅταν ἦλθεν ὡς ἄνθρωπος, εὗρε τὴν ἀνθρωπότητα παλαίουςαν πρὸς τὸν ἠθικὸν θάνατον, εὐρισκομένην εἰς τὰς τελευταίας ἐκπνοὰς καὶ ὀρμητικῶς πλέον φερομένην εἰς τὴν ἀποκλήνωσιν. Καὶ ὅμως διὰ τῆς ὑπερόχου διδασκαλίας του ἀφ' ἑνός, διὰ τῆς θεϊκῆς του δυνάμεως ἀφ' ἑτέρου, κατώρθωσεν ὄχι μόνον νὰ ἀνακόψῃ τὸ ὀρμητικὸν ρεῦμα τῆς ἠθικῆς ἀποκτηνώσεως, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐφέρετο ἀκατασχέτως ἡ ἀνθρωπότης, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξυγιάνῃ καὶ νὰ ἐξαγάγῃ αὐτήν. Καὶ τοὺς πρότερον διώκτας τοῦ χριστιανισμοῦ, τοὺς ἐγκληματίας, τοὺς ἐμπρηστὰς, τοὺς ἀνηθίκους, τοὺς ἀθέτους, ἐπέτυχεν νὰ τοὺς κάμῃ δικαίους, σώφρονες, φιλαλήθεις καὶ εὐσεβεῖς, τὸν σηπόμενον καὶ ἐτοιμοθάνατον ὄργανισμὸν τῆς ἀνθρωπότητος τὸν τονώνει, καὶ διὰ μιᾶς θαυματουργικῆς ἐνέσεως, ἀνιστᾷ. Δὲν ἀμφιβάλλω νὰ ἀγνοεῖτε, ὅτι ἕνα ληστήν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εὐρισκόμενον, τὸν μεταβάλλει εἰς δικαίον, ἕνα διώκτην, τὸν Παῦλον, τὸν χρησιμοποιεῖ εἰς διακρίσιον κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἕνα αἰχμάλωτον εἰς τὴν διαφθορὰν Αὐγουστίνου, τὸν κάμνει ἐπίσκοπον καὶ

πρὸς ἀνέγερσιν ναοῦ ἐν Πειραιεῖ ἐπ' ὀνόματι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

— Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνεγνώρισεν ὡς κανονικὴν τὴν χειροτονίαν τοῦ ἱερέως Ἀγκύρας Κωνσταντίνου γενομένην ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Ἰκονίου Προκοπίου καὶ ἀπένευμεν αὐτῷ τὸν ψιλὸν τίτλον τοῦ Ἐπισκόπου Ἀμφιπόλεως.

— Ἐν Βόλφ ἀπέθανεν ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Ναζιανζοῦ Ἰωάννης κατὰ τὴν 27 9 βρίου παρ. ἔτους. Ὁ ἀοιδίμος Ἱεράρχης ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Γέροντος Ἡρακλείας κ. Γρηγορίου καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν χρηστότητα τοῦ ἡθους δ' οὗ ὑπηρετήσε εὐσυνειδήτως τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΥΠΡΟΥ

Κατὰ τὴν δίκην τῶν ἱερέων Αὐγόρου, περὶ τῆς ὁποίας ἤδη ἐγράψαμεν, ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου ἐδήλωσεν ὅτι ἀποσύρει τὴν ἀγωγὴν κατόπιν τῆς ἐγγράφου δηλώσεως μετανοίας τῶν ἐναχθέντων καὶ τῆς ἄρσεως τῆς ἐπιβληθείσης αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου καθαιρέσεως. Ὁ δικαστὴς κ. Χριστόπουλος ἀπαγγέλλων τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπεδέχθη νὰ διαγράψῃ τὴν ἀγωγὴν «ἀνευ ἐξόδων» εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις τὰ ἑξῆς ἀξιοσημεῖα :

«Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος δυνάμει ἐγκυκλίου τῆς ἐγνωστοποίησε πρὸς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα ὅτι ἀπεφάσισε νὰ εἰσαγάγῃ τὸ νέον ἡμερολόγιον ἐν τῇ Αὐτοκεφάλῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου. Ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη ἦτο ἀπόφασις τῆς Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς ἐν Κύπρῳ ἀρχῆς καὶ πρέπει νὰ εἶναι σεβαστὴ ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ κατὰ μεγαλύτερον λόγον ὑπὸ τῶν ἐναγομένων, οἵτινες ἀπετέλουν μέρος τοῦ ὀρθοδόξου Ἱερατείου τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος εἶναι ἡ μόνη δικαιουμένη νὰ κάμνῃ θεσπίσματα ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ τὰ θεσπίσματά της δέον νὰ εἶναι σεβαστά. Οἱ ἐναγόμενοι δὲν συνεμορφώθησαν πρὸς τὴν ρηθείσαν ἐγκύκλιον τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ ἐξηκολούθουν νὰ ἱεροπράττωσι κατὰ τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον. Τότε ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος τοὺς ἔκαμεν ἀργούς. Ἀλλ' οὗτοι ἐξηκολούθουν νὰ ἱεροπράττωσιν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐξέδωκε κατόπιν τὴν ἀπόφασιν τῆς καθαιρέσεως, ὡς εἶχεν ἐκ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νόμου δικαίωμα νὰ τὴν ἐκδώσῃ. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τῆς καθαιρέσεως οἱ ἐναγόμενοι ἐξηκολούθουν νὰ ἱεροπράττωσιν. Ἐκινήθη λοιπὸν ἡ παροῦσα ἀγωγή, βασιθεῖσα πολὺ ὀρθῶς ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τῆς καθαιρέσεως καὶ ἐλήφθη καὶ προσωρινὸν διά-

ταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου οἱ ἐναγόμενοι διατάττοντο νὰ μὴ ἱεροπράττωσι.»

— Ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου δι' ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γνωστῆς αἵρέσεως τῶν «χιλιαστῶν ἢ σπουδαστῶν τῶν Γραφῶν» ἧς ἠρξάτο καὶ ἐκεῖ ἐμφανιζομένη προβάσα καὶ εἰς τὴν ἔκδοσιν περιοδικοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀμβων τοῦ λαοῦ». Ἡ ἐγκύκλιος ἀναλύουσα τὰ χιλιαστικὰ κακοδοξίας, αἵτινες ἀθετοῦσι θεμελιώδη δόγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ, συνιστᾷ προσοχὴν καὶ προφύλαξιν ἀπὸ τῶν διαφόρων μέσων, δι' ὧν ἐπιζητεῖται ἡ διὰ δόσις αὐτῶν.

— Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Κύπρου ἐξέδωκεν ἐγκύκλιον κατὰ τῆς γυμνότητος τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἀσέμνων κορῶν. Καὶ ἐταράχθησαν μὲν τινες τῶν ἐνδιαφερομένων, ἀλλ' ὑγιὴς κοινωμία τῆς Κύπρου καὶ αὐτοὶ οἱ λόγοι ἐπεδοκίμασαν τὴν ἐγκύκλιον καὶ κρούουν τὸν κώδωνα κατὰ τῆς πολλαχόθεν εἰσελάσασθαι διαφθορᾶς.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

— Ἡ ἐν Flint τῆς Ἀμερικῆς Ἑλληνικὴ Κοινότης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν δολλάρια 24 ἐκ περιφορᾶς δίσκου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ὑπὲρ τῶν ὄρφανῶν, διετέθησεν δὲ ταῦτα ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐν Βουλιαγμένῃ.

— Ὁ ὁμογενὴς κ. Σπ. Νικολόπουλος ἐν Ἀγγλίᾳ διαμένων ἀνεκοίνωσε διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἀδελφοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Μ. Ἀρχιεπίσκοπον ὅτι, συμπληρῶν προγενεστέραν αὐτοῦ συνδρομὴν ὑπὲρ τοῦ ὄικου τῶν τυφλῶν διαθέτει ὑπὲρ αὐτοῦ 900,000 δρ., δι' ὧν ἤδη συνδρομὴ δ' ἀνέλθῃ εἰς 1,000,000. Τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ διατεθῇ πρὸς ἀνέγερσιν συμπληρωματικῶν τμημάτων καὶ ἐργαστηρίων τοῦ ὑπάρχοντος κτιρίου.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἡ *ζωὴ ἐν τῇ Μπολσεβικικῇ Ρωσίᾳ*. Ἐντυπώσεις καὶ μαρτυρίαι αὐτόπτου περιοδεύσαντος ἀπὸ τὸν ρωσικὸν παράδεισον. Ἐκδοσις Πανελληνίου Συλλόγου «Ἐθνικὴ καὶ Κοινωνικὴ Ἀγωγή». Ἐν Ἀθήναις 1924.

Ὅποια κόλασις μάλιστα ἐν τῷ παραδείῳ τῆς ρωσικῆς Μπολσεβικίας γνωρίζουν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας» καὶ ἄλλοθεν. Ὅσοι ὅμως ἔτυχε ν' ἀναγνώσουν ἀντιθέτους ἐκ Ρωσσίας πληροφορίας, παριστώσας τὴν ἐκεῖ κατάστασιν πᾶν ἄλλο ἢ δυσάρεστον, ἀνάγκη ν' ἀναγνώσουν τὸ ἀνωτέρω μικρὸν μὲν, ἀλλ' ἀδρότατον φυλλάδιον, περιέχον ἐντυπώσεις ἀμερολήπτου ἀνδρός, ἰδίως ὀφθαλμοῖς ἰδόντος καὶ ἰδίως ὠσὶν ἀκούσαντος τὰ ἐν Ρωσίᾳ πράγματα καὶ πρόσωπα, διότι εἶνε γνώστης τῆς ρωσικῆς γλώσσης καὶ ἔθεσε τὸ οὖς του ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ λαοῦ,

τόν ὁποῖον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἠθέλησαν νὰ παραστήσουν ὡς αὐτόχρονη ἐνθουσιασμένον ἀπὸ τὴν σοβερτικὴν φρίκην.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. Συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησίας»

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ λαμβάνοντες τὴν «Ἐκκλησίαν» ὅπως σπεύσωσι μέχρι τοῦ τέλους τοῦ προσεχούσ Ἀπριλίου νὰ ἐμβύσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν διὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος 1925 πρὸς τὸν Ταμίαν τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου κ. Α. Παπαδάτου, οὗ τὴν ὑπογραφὴν θὰ φέρωσι ἐφεξῆς αἱ ἐξοφλητικαὶ ἀποδείξεις. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ διακοπῇ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἀποστολὴ τοῦ φύλλου.

Η ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἐπιτρεπτικὸν ὅτι :

ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ αὐτοῦ ἀπεφάσισεν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς 1600ῆς ἀμνηστέριας τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, νὰ τελεσθῇ τὸ Χαιρωνίδειον Θεολογικὸν διαγώνισμα, οὗ θέμα μὲν ὄρισεν τὴν σύνταξιν πραγματείας περὶ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅρους δὲ συμμετοχῆς εἰς αὐτὸ τοὺς ἑξῆς :

α) Τοῦ διαγωνίσματος διακαίονται νὰ μετέσχωσιν Ἕλληνας Θεολόγοι.

β) Ἡ πραγματεία δεόν νὰ σύγκηται ἐκ πέντε τοῦλάχιστον τυπογραφικῶν φύλλων σχήματος ὀγδόου.

γ) Τῆ χειρόγραφα αὐτῆς, ἀπολύτως εὐανάγνωστα καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς ὄψεως τοῦ χάρτου γεγραμμένα, θ' ἀποσταλῶσιν εἰς τὸ γραφεῖον τῶν Δημοσευμάτων μετὰ συντημένον φακέλλου, φέροντος ἐνδοθεν μὲν τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως, ἔξωθεν δὲ ῥητόν, ὅπου θὰ ἔχη ὁ συγγραφεὺς ἐπιγεγραμμένον καὶ ἐπὶ τῆς πραγματείας αὐτοῦ, καὶ

δ) Προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῶν ἔργων ὀρίζεται τὸ μέχρι τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1925 χρονικὸν διάστημα.

Εἰς τὸν βραβευθησόμενον συγγραφέα ἀπονεμηθῆσεται ἔπαθλον ἐκ δραχμῶν πεντακισχιλίων, ἡ δ' ἔκδοσις τοῦ βραβευθησομένου ἔργου εἰς 500 ἀντίτυπα γενήσεται δαπάναις τοῦ κληροδοτήματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δ/βρίου 1924.

Ὁ Πρύτανις

Κ. Ι. Ζέγγελης

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Ἱερᾶς Μονῆς Δουσίκου διακηρύττει ὅτι ἐκθέτει εἰς ἐκποίησιν διὰ πλειοδοτικῆς δημοπρασίας τὴν ἐν Πόρτᾳ Παζάρ χορταποθήκην μετὰ τῶν περίξ αὐλοκήπων αὐτῆς ἐκ πέντε ἀριθ. «5» στρεμμάτων περίπου, ἐνεργηθησομένη ἐν Πόρτᾳ Παζάρ ἐν τῷ συνηθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου Πύρρας, ἡ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, τὴν 18, 25 Ἰανουαρίου καὶ τὴν 1ην Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. ὥρα 10-12 π.μ. ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς Κυριακὰς· οἱ ὅροι διακηρύξεως εὐρίσκονται ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Μονῆς. Οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γινώσκοντες. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Ἀρχιμ. Συμεῶν Τσαμόπουλος, Θεοφάνης Ἀγγελίδης, Ἀρχιμ. Νικόδημος Κατουλάς.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Ζίβορδας προκηρύσσει ὅτι ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως τεσσαράκοντα (40) αἶγας τῆς Μονῆς, διεξαχθήσομένη ἐν Κοζάνῃ τῇ 18ῃ Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10-12 π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Δημ. Πράσσου. Ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ζίβορδας τῇ 6ῃ Ἰαν. 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Ἱεροδ. Νικηφόρος Παπασιδέρης Μοναχ. Γαβρήλης Ζυχαράκης Ἀρχιμ. Κωνσταντῖος Τσολάκης.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ τῶς Δήμου Κλεωνῶν Ἱερᾶς Μονῆς ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγμένης Φανερωμένης, διακηρύττει ὅτι συνεπέα τῆς ὑπ ἀριθ. 5644/4592 π. ἔ. διαταγῆς τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῆς ὑπ ἀριθ. 143, 397 π. ἔ. ἐτέρας ὁμοίας τοῦ ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐνοικίσις τοῦ ἀποκλειστικοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολήψεως δασικῶν προϊόντων, διὰ τῆς συλλογῆς χαμοκλάδων ἐκ πρίνων καὶ σχοίνων πρὸς καῦσιν 20 ἀβεστοκαμίνων διὰ τὴν παραγωγὴν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 35.000 στατήρων ἀσέστου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὄρων τῆς ὁμοιότητος τῆς προκήρυξης ἡμετέρας συγγραφῆς ὑποχρεώσεως. Ἡ δημοπρασία τῆς προκειμένης ἐνοικίσεως ἐνεργηθῆσεται ἐν Χιλιομοδίῳ τῶν Κλεωνῶν τὴν 25 (εἰκοστὴν πέμπτην) τρέχοντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. 1925 ἡμέραν Κυριακὴν εἰς τὸν συνηθει τῶν δημοπρασιῶν τόπον καὶ ἀπὸ ὥρας 10 π. μ. μέχρι τῆς 12 μεσημβρίας, ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Κλεωνῶν Δημ. Δ. Μπακαλιᾶ καὶ ἐνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Φανερωμένης τῆς 11 Ἰανουαρίου 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Ἀμβρόσιος Ἀνδρίτσος Ἰωακείμ Γκούμας Ἡσαΐας Βιέννας.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Φερεῶ Ἱερᾶς Μονῆς «Ὁ Ἅγιος Γεώργιος». διακηρύττει ὅτι. Τῆς 1ην Φεβρουαρίου ἔτους 1925, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 2ν-3ην μετὰ μεσημβρίας, ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐκποίησεως ἐπτὰ (7) κυπάρισσοι ἐν θέσει Παλαιονάστηρον, ἐν τῷ συνηθει τῶν δημοπρασιῶν τόπῳ τοῦ Χωρίου Γκούρας καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Φερεῶ κ. Εὐάγ. Φούγια ἡ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, κατὰ τοὺς ὅρους τῆς διακηρύξεως ἡμῶν. Ὡς πρώτην προσφορὰν ὀρίζομεν δραχμὰς 400. Μονῆ Φερεῶ τῇ 26 Δεκεμβρίου 1924. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Παρθένιος Σταματόπουλος, Εὐθύμιος Ῥαπτής, Γεννάδιος Πίττας.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς ἐν Μαγνησίᾳ Ἱερᾶς Μονῆς Γοργοπηκού. διακηρύττει ὅτι. Ἐκθέτει εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τριάκοντα (30) ἀμνοὺς ἐκ τοῦ ποιμανίου τῆς Μονῆς, ἐνεργηθησομένη ἐν Ἀργεῖ τῇ 25 Ἰανουαρίου 1925 ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου συμβολαιογράφου καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους συγγραφῆς ὑποχρεώσεων, κατατεθειμένους ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Κοινότητος Ἀργεῶν καὶ τῆς Μονῆς Γοργοπηκού Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Γοργοπηκού τῇ 30 Ἰανουαρίου 1925. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Νεόφυτος Παπαδημητρίου, Βενιαμίν Εὐαγγελίου, Φιλῆμων Γκρέτσης.

Τύποις «Φοῖνικος» Σταδίου 38, Ἀθήναι.